

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตกแผนการศึกษาของนิสิตทันตแพทย์

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา*

FACTORS RELATED TO ACADEMIC DROPOUT OF DENTAL STUDENTS AT DENTISTRY, UNIVERSITY OF PHAYAO

วรารณ อ่อนนวล¹ และ สุธาสินี หินแก้ว²

Waraporn Onnual¹ and Suthasinee Hinkaew²

¹⁻²คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

¹⁻²School of Dentistry, University of Phayao, Thailand

Email: suthasinee.hi@up.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1.โครงการรับเข้าศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อการตกแผนการศึกษา 2. ความสัมพันธ์ของโครงการรับเข้าศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อการตกแผนการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยคือแบบสอบถาม ประชากร คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 145 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสถิติสหสัมพันธ์ (Correlations)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านบุคลมีผลต่อการตกแผนการศึกษาในภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x}=3.89$) โดยปัจจัยด้านทักษะการเรียนรู้ พฤติกรรมการเรียนรู้มีผลต่อการตกแผนการศึกษามากที่สุด ($\bar{x}= 4.04$) รองลงมาด้านการจัดการกับเวลาและปัจจัยด้านครอบครัวและสังคมรอบข้าง ด้านสุขภาพและจิตใจ ($\bar{x}=4.02$) ปัจจัยสนับสนุนจากคณะมีผลต่อการตกแผนการศึกษาในภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x}=3.91$) โดยปัจจัยด้านอาจารย์ การถ่ายทอดความรู้มีผลต่อการตกแผนการศึกษาในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.17$) รองลงมา คือ การเอาใจใส่และให้คำปรึกษาแก่นิสิตและด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา ($\bar{x}=4.03$ และ $\bar{x}=3.96$) โครงการรับเข้าศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ เกรดเฉลี่ยและชั้นปีของนิสิต ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านทักษะการ

* Received 28 August 2025; Revised 12 September 2025; Accepted 13 September 2025

เรียนรู้ ทักษะการสื่อสารกับอาจารย์และผู้ป่วยมีความสัมพันธ์กับชั้นปี ($r = .239$ sig .004) ปัจจัยสนับสนุนจากคณะด้านบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมในการเรียนมีความสัมพันธ์กับชั้นปี ($r = .231$ sig .005) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ปัจจัยส่วนบุคคล พื้นฐานความรู้ ทักษะการเรียนรู้และด้านครอบครัวและสังคมรอบข้างมีความสัมพันธ์กับปัจจัยสนับสนุนจากคณะในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยในการวางแผนการศึกษา, ปัจจัยด้านบุคคล, ปัจจัยสนับสนุนจากคณะฯ

Abstract

This research aimed to examine the factors contributing to dental students' failure to complete their study plans at the School of Dentistry, University of Phayao. The objectives were to investigate how admission factors, personal characteristics, and institutional factors influence the failure to adhere to study plans. The population consists of 145 students enrolled in the Bachelor of Dental Surgery program for the academic year 2567. The statistics used in data analysis include percentage, mean, standard deviation and correlation statistics.

The research findings indicate that students' learning behaviors and time management skills have the greatest impact on academic plans ($\bar{x} = 4.04$ and 4.02), respectively. The next factors are family and social environment aspects, student health and mental state ($\bar{x}=4.02$). Institutional factors, where the transmission of knowledge by academics has the greatest impact on academic plan ($\bar{x} = 4.17$). Following this are providing guidance and counseling to students and content aspects of the curriculum, including details of the content ($\bar{x} = 4.03$, $\bar{x} = 3.92$). No significant correlation was found between study plan failure and gender, cumulative GPA, or year of study. However, students'

learning and communication skills (with instructors and patients) were significantly associated with their year of study ($r=.239$, $p=.004$). Furthermore, educational atmosphere and teaching environment—key support factors from the faculty—also showed a significant correlation with year of study ($r=.231$, $p=.005$). Finally, personal factors, including prior knowledge, learning skills, and family and social background, were significantly associated with all aspects of institutional support—curriculum content, teaching staff, and learning environment—at the 0.05 level.

Keywords: Factors of failure to study plan, Personal factors, Support factor from the faculty

บทนำ

มหาวิทยาลัยพะเยาตั้งอยู่บริเวณภาคเหนือตอนบนได้กำหนดทิศทางที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ Comprehensive University โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ครบทั้ง 3 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จึงพัฒนาหลักสูตรและวิชาหลักให้ครบทุกสาขาวิชาในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาและได้จัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ เพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามเป้าหมายของการผลิตทันตแพทย์เพิ่มตามความต้องการของประเทศและตอบสนองนโยบายการพัฒนาสุขภาพของประชาชนของรัฐบาลในการแก้ปัญหาการขาดแคลนทันตแพทย์และการกระจายทันตแพทย์ของประเทศ โดยคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาได้เปิดดำเนินการรับนิสิตรุ่นแรกในปีการศึกษา 2557 ถึงปีการศึกษาปัจจุบันรวมระยะเวลา 10 ปี มีระบบการรับเข้าศึกษาในหลักสูตรจำนวน 2 ระบบ คือระบบรับตรง (โควตา) และระบบกลาง (แอดมิชชัน) ของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ภายใต้โครงการรับเข้าศึกษา จำนวน 4 โครงการ ได้แก่ โครงการผลิตบัณฑิตทันตแพทย์ (โควตาทั่วประเทศ) โครงการรับนิสิตทันตแพทย์ (โควตา 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน) โครงการพื้นที่ทรงงานฯ และระบบกลาง (แอดมิชชัน) เพื่อเข้าศึกษาในหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตที่ทำการศึกษเป็นระยะเวลารวม 6 ปีการศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมวดวิชาชีพ รวมถึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเพิ่มทักษะความเป็นสากลให้กับนิสิตทันตแพทย์จึงได้บรรจุรายวิชาภาษาอังกฤษในแผนการศึกษา โดยแต่

ละหมวติวิชามีความสำคัญในการศึกษาและพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อให้มีความรู้และสำเร็จการศึกษาออกไปเป็นทันตแพทย์ที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา 10 ปี ที่ผ่านมามีคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ภายใต้หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2556 รับนิสิตเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2556 – 2563 และหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2564 ที่รับนิสิตเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2564- ปัจจุบัน ได้ผลิตบัณฑิตทันตแพทย์แล้วจำนวน 5 รุ่น คือ รุ่นปีการศึกษา 2567-2561 จำนวน 107 ราย และยังไม่สำเร็จการศึกษา จำนวน 30 ราย โดยแบ่งเป็นนิสิตตกแผนการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 – 2567 จำนวน 16 รายและด้วยปัจจัยอื่นๆ เช่น ลาออก ย้ายสถาบัน จำนวน 14 ราย ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวพบว่านิสิตทันตแพทย์ยังคงมีบางส่วนที่ตกแผนการศึกษาหรือได้รับผลการเรียน F หรือ U ในรายวิชาใดวิชาหนึ่งของหลักสูตรที่มีความเสี่ยงต่อการไม่สำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาปกติ ซึ่งส่งผลกระทบต่ออนิสิตในหลากหลายมิติโดยตรง อาทิ การค่าชำระค่าอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา โอกาสในการเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงาน สุขภาพจิตของนิสิตเอง อีกทั้งยังส่งผลไปยังภาพรวมของประเทศในการขาดแคลนทรัพยากรที่สำคัญที่ควรที่จะได้ปฏิบัติงานในการรักษาผู้ป่วยในปีนั้นๆ ไปอีกด้วย ดังนั้น การติดตามผลการเรียนของนิสิตอย่างใกล้ชิดโดยทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อการตกแผนการศึกษาของนิสิตทันตแพทย์ในด้านปัจจัยการรับเข้าศึกษา ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยสนับสนุนของคณะ จึงเป็นข้อมูลสำคัญเบื้องต้นในการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องรวมถึงการนำไปซึ่งการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในการตกแผนการศึกษาของนิสิต เพื่อการติดตามและพัฒนาปรับปรุงปัจจัยดังกล่าว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยคาดว่าจะส่งผลต่อการตกแผนการศึกษาของนิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาทั้งในด้านปัจจัยการรับเข้าศึกษาอาจเป็นปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาของมหาวิทยาลัย (สุรัสวดี,2550 อ้างใน วราภรณ์,2558) อันจะเป็นข้อมูลต่อยอดในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การเฝ้าระวังและติดตามนิสิตที่มีความเสี่ยงที่จะตกแผนการศึกษาในหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา รวมถึงเพื่อเป็นข้อมูลเพื่อสนับสนุนและเพิ่มเติมให้กับนิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาในหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงการรับเข้าศึกษา ปริญญาส่วนบุคคล ปริญญาสนับสนุนจากคณะทันตแพทยศาสตร์ที่มีผลต่อการวางแผนการศึกษาของนิสิตทันตแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของโครงการรับเข้าศึกษา ปริญญาส่วนบุคคล ปริญญาสนับสนุนจากคณะทันตแพทยศาสตร์ที่มีผลต่อการวางแผนการศึกษาของนิสิตทันตแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ทุกชั้นปีที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 145 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างขึ้นโดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อในเครื่องมือเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข และผลการวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.95 และทำการตรวจสอบความเชื่อถือ (Reliability : Cronbach's Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.90

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ (Electronic Version) ผ่านไลน์กลุ่มชั้นปีของนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1-6 ประจำปีการศึกษา 2567 โดยใช้โปรแกรมกูเกิลฟอร์ม พร้อมแนบโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์เชิญชวนนิสิตหลักการและเหตุผลโดยย่อเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการทำวิจัย ผลการพิจารณา IOC โดย

ผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อม Link การเข้าถึงแบบสอบถามด้วยรหัสสถิติโดยมีรายละเอียดแสดงการยินยอมหรือไม่ยินยอมในการให้ข้อมูล โดยกำหนดระยะเวลาในการทำแบบสอบถาม 30 วัน ตามการพิจารณาด้านจริยธรรมในมนุษย์ เลขที่รับรอง HREC-UP-HSS 2.2/133/68 ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและได้รับข้อมูลที่มีเนื้อหาสมบูรณ์คืนมาครบตามจำนวน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติสหสัมพันธ์ (Correlations)

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

การแปลความหมายของระดับคะแนนของแบบสอบถามได้แปลผลระดับความคิดเห็นโดยใช้ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ Krejcie and Morgan กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังต่อไปนี้

มีผลต่อการตกแผนการศึกษามากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
มีผลต่อการตกแผนการศึกษามาก	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
มีผลต่อการตกแผนการศึกษานปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
มีผลต่อการตกแผนการศึกษาน้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
มีผลต่อการตกแผนการศึกษาน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

การแปลผลค่าเฉลี่ย มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีผลต่อการตกแผนการศึกษายู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีผลต่อการตกแผนการศึกษายู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีผลต่อการตกแผนการศึกษายู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีผลต่อการตกแผนการศึกษายู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 1.50 หมายถึง มีผลต่อการตกแผนการศึกษายู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. นิสิตทันตแพทย์ส่วนใหญ่ได้รับคัดเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ด้วยระบบกลาง (Admissions) มากที่สุด จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 รองลงมาเป็น โครงการรับนิสิตทันตแพทย์ (โควตา 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน) จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ส่วนโครงการที่รับเข้าศึกษาน้อยที่สุดคือ โครงการรับตรงในเขตพื้นที่ทรงงานฯ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4

2. ปัจจัยด้านบุคคลมีผลต่อการตกแผนการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) โดยมีทักษะการเรียนรู้ของนิสิต ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตเองมีผลต่อการตกแผนการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.04$) ส่วนปัจจัยด้านบุคคลอื่นๆ ที่มีผลต่อการตกแผนของนิสิตสามารถจำแนกตามลำดับได้ดังนี้ ด้านทักษะการเรียนรู้ของนิสิตการจัดการกับเวลา รวมถึงด้านครอบครัวและสังคมรอบข้าง ในส่วนของสุขภาพ และจิตใจของนิสิตเอง ($\bar{x} = 4.02$) ด้านทักษะการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสารกับอาจารย์และผู้ป่วย ($\bar{x} = 3.83$) ทักษะความรู้เกี่ยวกับการทำหัตถการ ($\bar{x} = 3.77$) ด้านพื้นฐานความรู้ของนิสิต ความสนใจในการศึกษาในหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ($\bar{x} = 3.74$) ด้านครอบครัวและสังคมรอบข้าง ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 3.46$) พื้นฐานความรู้ของนิสิต พื้นฐานการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{x} = 3.30$) ด้านครอบครัวและสังคมรอบข้าง เศรษฐกิจ (การเงิน) ของครอบครัว ($\bar{x} = 3.13$) แรงกดดันจากครอบครัว ($\bar{x} = 2.99$) และที่นิสิตเห็นว่ามีผลต่อการตกแผนการศึกษาน้อยที่สุด คือ แรงกดดันจากคนรอบข้าง เช่น แฟน เพื่อน ญาติ ($\bar{x} = 2.68$) ดังตารางที่ 1

n = 145

ปัจจัยด้านบุคคล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น	จัดอันดับ
1. พื้นฐานความรู้ของนิสิต				
1.1. พื้นฐานการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	3.30	.921	ปานกลาง	7
1.2. ความสนใจในการศึกษาในหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต	3.74	1.03	มาก	5
2. ทักษะการเรียนรู้ของนิสิต				
2.1. พฤติกรรมการเรียนของนิสิต (สมาธิและความตั้งใจในการเรียน)	4.04	.949	มาก	1
2.2. การจัดการกับเวลา	4.02	1.01	มาก	2
2.3. ทักษะความรู้เกี่ยวกับการทำหัตถการ (Hand skills)	3.77	.998	มาก	4
2.4. ทักษะการสื่อสารกับอาจารย์และผู้ป่วย	3.83	.915	มาก	3
3. ด้านครอบครัวและสังคมรอบข้าง				
3.1. สุขภาพร่างกาย , จิตใจ	4.02	1.17	มาก	2
3.2. แรงกดดันจากครอบครัว	2.99	1.23	ปานกลาง	9
3.3. แรงกดดันจากคนรอบข้าง เช่น แฟน เพื่อนญาติ	2.68	1.22	ปานกลาง	10
3.4. ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน	3.46	1.18	ปานกลาง	6
3.5. เศรษฐกิจ (การเงิน)	3.13	1.20	ปานกลาง	8
ค่าเฉลี่ยรวม 3 ด้าน	3.89		มาก	

ตารางที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคลที่ส่งผลต่อการตกแผนการศึกษาของนิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

3. ปัจจัยสนับสนุนจากคณะมีผลต่อการตกแผนการศึกษาในภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$) โดยปัจจัยด้านอาจารย์ การถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์มีผลต่อการตกแผนการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.17$) ส่วนปัจจัยสนับสนุนจากคณะทันตแพทย์ด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อการตกแผนการศึกษาของนิสิตสามารถจำแนกตามลำดับได้ดังนี้ ด้านอาจารย์ผู้สอน การเอาใจใส่ดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิต และด้านความรู้ในเนื้อหารายวิชาที่สอน ($\bar{x} = 4.03$ และ $\bar{x} = 3.96$) ตามลำดับ ด้านเนื้อหาการศึกษาในหลักสูตร รายละเอียดของเนื้อหาวิชา ($\bar{x} = 3.92$) ลำดับการเรียนการสอนของแผนการศึกษา และด้านบรรยากาศในการศึกษาสิ่งแวดล้อมความสะดวกในการเรียนการสอน เช่นความพร้อมของห้องเรียนบรรยาย ห้องปฏิบัติการ

และคลินิก รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.88$) บรรยากาศในการเรียนการสอน และสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.75$ และ $\bar{x} = 3.72$) ดังตารางที่ 2

n = 145

ปัจจัยสนับสนุน จากคณะทันตแพทยศาสตร์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น	จัดอันดับ
1. ด้านเนื้อหาการศึกษาในหลักสูตร				
1.1 ลำดับการเรียนการสอนของแผนการศึกษา	3.88	.935	มาก	5
1.2 รายละเอียดของเนื้อหารายวิชา	3.92	.884	มาก	4
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน				
2.1 ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน	3.96	1.06	มาก	3
2.2 การถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ผู้สอน	4.17	.950	มาก	1
2.3 การเอาใจใส่ดูแลและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา	4.03	.986	มาก	2
3. ด้านบรรยากาศในการศึกษา				
3.1 สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น ความพร้อมของห้องเรียนบรรยาย ห้องปฏิบัติการและ คลินิก รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน	3.88	1.04	มาก	5
3.2 บรรยากาศในการเรียนการสอน	3.75	1.06	มาก	6
3.3 สิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน	3.72	1.10	ปานกลาง	7
ค่าเฉลี่ยรวม 3 ด้าน	3.91		มาก	

ตารางที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนจากคณะทันตแพทยศาสตร์ที่ส่งผลต่อการตกแผนการศึกษาของนิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

4. โครงการรับเข้าศึกษาในหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ เกรดเฉลี่ยสะสมและชั้นปีที่นิสิตศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 3

n = 145

ข้อมูลพื้นฐาน ของนิสิต		เพศ	เกรดเฉลี่ย สะสมรวม	ชั้นปี
โครงการรับเข้าศึกษา	Person Correlation	-.029	.125	-.013
	Sig. (2-tailed)	.727	.134	.880

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการรับเข้าศึกษาต่อข้อมูลพื้นฐานของนิสิตที่ส่งผลต่อการตกแผนการศึกษาของนิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์

5. ปัจจัยส่วนบุคคล มีเพียงปัจจัยด้านทักษะการเรียนรู้ของนิสิต ทักษะการสื่อสารกับอาจารย์และผู้ป่วยที่มีความสัมพันธ์กับชั้นปีของนิสิต ($r .239$ sig .004) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ดังตารางที่ 4

		n = 145			
ปัจจัยส่วนบุคคล		เพศ	เกรดเฉลี่ยสะสม รวม	ชั้นปี	โครงการรับเข้า ศึกษา
1. พื้นฐานความรู้ของนิสิต					
1.1 พื้นฐานการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	Person Correlation	-.017	.143	-.008	-.038
	Sig. (2-tailed)	.840	.086	.922	.647
1.2 ความสนใจในการศึกษาหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต	Person Correlation	.020	-.062	.199*	-.105
	Sig. (2-tailed)	.813	.461	.016	.210
2. ทักษะการเรียนรู้ของนิสิต					
2.1 พฤติกรรมการเรียนของนิสิต (สมาธิและความตั้งใจเรียน)	Person Correlation	-.024	.102	.179*	-.062
	Sig. (2-tailed)	.770	.222	.032	.456
2.2 การจัดการกับเวลา	Person Correlation	-.040	-.005	.187*	-.069
	Sig. (2-tailed)	.637	.955	.024	.409
2.3 ทักษะความรู้เกี่ยวกับการทำหัตถการ (Hand skills).	Person Correlation	-.056	-.035	.188*	-.072
	Sig. (2-tailed)	.501	.676	.024	.387
2.4 ทักษะการสื่อสารกับอาจารย์และผู้ป่วย	Person Correlation	.034	-.048	.239**	-.072
	Sig. (2-tailed)	.688	.563	.004	.387
3. ด้านครอบครัวและสังคมรอบข้าง					
3.1 สุขภาพร่างกาย , จิตใจ	Person Correlation	-.034	-.004	.110	-.101
	Sig. (2-tailed)	.685	.962	.188	.226
3.2 แรงกดดันจากครอบครัว	Person Correlation	-.124	-.126	.064	-.053
	Sig. (2-tailed)	.137	.132	.443	.527
3.3 แรงกดดันจากคนรอบข้าง เช่น แฟน เพื่อนญาติ	Person Correlation	-.087	-.061	-.031	-.056
	Sig. (2-tailed)	.301	.469	.713	.505
3.4 ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน	Person Correlation	-.108	-.039	.139	-.078
	Sig. (2-tailed)	.195	.642	.095	.351
3.5 เศรษฐกิจ (การเงิน)	Person Correlation	-.159	-.011	-.006	.059
	Sig. (2-tailed)	.057	.891	.948	.478

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลต่อข้อมูลพื้นฐานของนิสิตที่ส่งผลต่อการตกแผน การศึกษาของนิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์

6. ปัจจัยจากคณะทันตแพทยศาสตร์ ด้านบรรยากาศในการศึกษา สิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับชั้นปีของนิสิต ($r .231 \text{ sig } .005$) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ดังตารางที่ 5

$n = 145$

ปัจจัยสนับสนุน จากคณะทันตแพทยศาสตร์		เพศ	เกรดเฉลี่ย สะสมรวม	ชั้นปี	โครงการรับเข้า ศึกษา
1. ด้านเนื้อหาการศึกษาในหลักสูตร					
1.1 ลำดับการเรียนการสอนของแผนการศึกษา	Person Correlation	.014	.020	.135	-.063
	Sig. (2-tailed).	.867	.811	.107	.448
1.2 รายละเอียดของเนื้อหารายวิชา	Person Correlation	-.059	.024	.161	-.074
	Sig. (2-tailed)	.484	.778	.055	.381
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน					
2.1 ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน	Person Correlation	.022	.054	.134	-.104
	Sig. (2-tailed)	.795	.517	.109	.214
2.2 การถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ผู้สอน	Person Correlation	-.008	.082	.093	-.061
	Sig. (2-tailed)	.920	.325	.266	.466
2.3 การเอาใจใส่ดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิต	Person Correlation	.051	.088	.066	-.058
	Sig. (2-tailed)	.540	.290	.430	.487
3. ด้านบรรยากาศในการศึกษา					
3.1 สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น ความพร้อมของห้องเรียน บรรยาย ห้องปฏิบัติการและคลินิก รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน	Person Correlation	-.015	.074	.159	-.079
	Sig. (2-tailed)	.861	.378	.056	.348
3.2 บรรยากาศในการเรียนการสอน	Person Correlation	-.002	.072	.199*	-.145
	Sig. (2-tailed)	.981	.392	.016	.082
3.3 สิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน	Person Correlation	.029	.086	.231**	-.096
	Sig. (2-tailed)	.728	.304	.005	.253

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจากคณะทันตแพทยศาสตร์ต่อข้อมูลพื้นฐานของ
นิสิตที่ส่งผลต่อการตกแผนการศึกษาของนิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์

7. ปัจจัยส่วนบุคคลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นฐานความรู้ของนิสิต ด้านทักษะการเรียนรู้
ของนิสิตและด้านครอบครัวและสังคมรอบข้างของนิสิตมีความสัมพันธ์กับปัจจัยสนับสนุนจาก
คณะทันตแพทยศาสตร์ในทุกด้าน ทั้งในด้านเนื้อหาการศึกษาในหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน
และด้านบรรยากาศในการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ยกเว้น ปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน
เศรษฐกิจ (การเงิน) ที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยสนับสนุนจากคณะทันตแพทยศาสตร์ ด้านการ
เอาใจใส่ ดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิตอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ดังตารางที่ 6

		ปัจจัยสนับสนุนจากคณะทันตแพทยศาสตร์							
		เนื้อหาการศึกษาในหลักสูตร			อาจารย์ผู้สอน		บรรยากาศการศึกษา		
ปัจจัยส่วนบุคคล		ลำดับ การเรียนรู้	ราย ละเอียด ของ เนื้อหา	ความรู้ ใน รายวิชา	การถ่ายทอด	การ เอาใจ ใส่	สิ่ง อำนวยความสะดวก	บรรยากาศ	สิ่ง แวดล้อม
1. พื้นฐานความรู้ของ นิสิต	Person Correlation	.333*		.352**	.293**	.266**		.501**	.468**
1.1 พื้นฐานการศึกษา	Sig. (2-tailed)	.000	.340**	.000	.000	.001	.263**	.000	.000
ในระดับมัธยมศึกษา	Person Correlation	.339**	.000	.391**	.317**	.265**	.001	.350**	.384**
1.2 ความสนใจใน การศึกษาในหลักสูตร	Sig. (2-tailed)	.000	.410**	.000	.000	.001	.260**	.000	.000
			.000				.002		
2. ทักษะการเรียนรู้ของ นิสิต	Person Correlation	.515**		.523**	.608**	.429**		.485**	.512**
	Sig. (2-tailed)	.000	.574**	.000	.000	.000	.350**	.000	.000
2.1 พฤติกรรมการ เรียน (สมาธิ ความตั้งใจ)	Person Correlation	.584**	.000	.459**	.539**	.369**	.000	.451**	.483**
	Sig. (2-tailed)	.000	.513**	.000	.000	.000	.300**	.000	.000
2.2 การจัดการกับเวลา	Person Correlation	.290**	.000	.285**	.340**	.437**	.000	.345**	.370**
	Sig. (2-tailed)	.000	.266**	.001	.000	.000	.267**	.000	.000
2.3 ทักษะความรู้ Hand skills	Person Correlation	.373**	.001	.384**	.448**	.444**	.001	.505**	.487**
	Sig. (2-tailed)	.000	.390**	.000	.000	.000	.415**	.000	.000
2.4 ทักษะการสื่อสาร กับอาจารย์และผู้ป่วย			.000				.000		
3. ด้านครอบครัวและ สังคม รอบข้าง	Person Correlation	.571**		.422**	.544**	.341**		.393**	.436**
	Sig. (2-tailed)	.000	.554**	.000	.000	.000	.360**	.000	.000

3.1 สุขภาพร่างกาย			.000				.000		
จิตใจ									
3.2 แรงกดดันจาก	Person Correlation		.488**	.415**	.333**	.465**	.367**	.330**	.432**
ครอบครัว	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
3.3 แรงกดดันจากคน	Person Correlation		.456**	.399**	.293**	.387**	.261**	.263**	.332**
รอบข้าง	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.00	.000	.001	.000
3.4ความสัมพันธ์กับ	Person Correlation		.509**	.537**	.471**	.494**	.328**	.407**	.465**
กลุ่มเพื่อน	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
3.5 เศรษฐกิจ	Person Correlation		.408**	.398**	.263**	.338**	.213*	.322**	.317**
(การเงิน)	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.001	.000	.010	.000	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตต่อปัจจัยสนับสนุนจากคณะ
ทันตแพทยศาสตร์ที่ส่งผลต่อการวางแผนการศึกษาของนิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์

อภิปรายผล

จากการศึกษานิสิตทันตแพทย์ทุกชั้นปีทีลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรทันตแพทยศาสตร
บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 145 ชุด สามารถอภิปรายผลตาม
วัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. นิสิตทันตแพทย์มีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านบุคคล ทักษะการเรียนรู้ของนิสิต ด้าน
พฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตเองมีผลต่อการวางแผนการศึกษามากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการ
จัดการกับเวลา รวมถึงด้านครอบครัวและสังคมรอบข้างในส่วนของสุขภาพและจิตใจของนิสิต
เอง ซึ่งนั้นก็แสดงให้เห็นว่านิสิตทันตแพทย์ตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในการศึกษาและ
รับทราบถึงผลอันเกิดจากความไม่สนใจในการศึกษาการจัดการเวลาในการเรียนการสอนและ
เล็งเห็นถึงความสำคัญของความพร้อมทางด้านสุขภาพและจิตใจ ดังที่ วราภรณ์ รักวิจัย (2527
: 17) ได้ให้ความสำคัญว่า ความพร้อมในการดำเนินการในด้านต่างๆ ต้องประกอบด้วยความ
พร้อมทั้งในด้านร่างกายอันได้แก่ สุขภาพที่ดีและด้านอารมณ์ที่แจ่มใส อันจะส่งเสริมให้เกิด
ความพร้อมในการเรียนรู้และสนใจสิ่งต่างๆ ส่วนด้านครอบครัวและสังคมรอบข้าง เศรษฐกิจ
(การเงิน) ของครอบครัว แรงกดดันจากครอบครัวและแรงกดดันจากคนรอบข้าง เช่น แฟน
เพื่อน ญาติ นิสิตมีความคิดเห็นว่ามีผลต่อการวางแผนการศึกษาในระดับน้อย เนื่องจากว่า นิสิต
ทันตแพทย์ส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่มีครอบครัวมีศักยภาพในด้านเศรษฐกิจ (การเงิน) รวมถึงได้รับ

แรงส่งเสริม มีขวัญและกำลังใจในการศึกษาในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพจากครอบครัว เพื่อน และญาติของตนเองมากกว่าการศึกษาในศาสตร์อื่นๆ

2. ปัจจัยสนับสนุนจากคณะทันตแพทยศาสตร์ ด้านอาจารย์ การถ่ายทอดความรู้ของ อาจารย์ การเอาใจใส่ดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิต และด้านความรู้ในเนื้อหารายวิชาที่สอน ด้านเนื้อหาการศึกษาในหลักสูตร รายละเอียดของเนื้อหาวิชา ลำดับการเรียนการสอนของ แผนการศึกษามีผลต่อการตกแผนการศึกษาในลำดับต้นๆ สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตกออกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (มะลิวัลย์, 2550) ที่พบว่าปัญหาจากสถานศึกษา ปัญหาที่นักศึกษาเลือกเป็นอันดับแรก คือ ปัญหาด้านอาจารย์ ผู้สอน (สอนไม่เข้าใจ) อันดับ 2 คือปัญหาด้านหลักสูตร (เนื้อหาวิชามากเกินไป) ทั้งนี้หาก อาจารย์ผู้สอนและคณะทันตแพทยศาสตร์นำประเด็นดังกล่าวมาส่งเสริมและพัฒนาต่อยอดจาก สิ่งที่ได้ดีอยู่แล้วควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านบรรยากาศในการศึกษาสิ่งแวดล้อมความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น ความพร้อมของห้องเรียนบรรยาย ห้องปฏิบัติการและคลินิก รวมถึง วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนบรรยากาศในการเรียนการสอน และสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน ก็จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพการเรียนของนิสิตให้ดียิ่งขึ้น

3. โครงการที่นิสิตได้รับคัดเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ เกรดเฉลี่ยสะสมและชั้นปีที่นิสิตที่ศึกษา นั้นแสดงให้เห็นว่านิสิตทันตแพทย์ที่ได้รับคัดเลือกเข้าศึกษาทุกโครงการสามารถศึกษาได้เหมือนกันไม่มีผลต่อการตกแผนการศึกษาของ นิสิต ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สุรัสวดี, 2550 อ้างใน วรางคณา, 2558 ได้กล่าวไว้ว่าด้านปัจจัยการ รับเข้าศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ อาจจะด้วยบริบทของการรับนิสิตในแต่ละโครงการรับเข้าที่กำหนดเกณฑ์การรับนิสิตไว้ชัดเจน และใกล้เคียงกัน ส่งผลให้นิสิตที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าศึกษาในหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยามีคุณสมบัติที่เหมาะสมและมีศักยภาพใกล้เคียงกันในทุกโครงการ

4. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านทักษะการเรียนรู้ของนิสิต ทักษะการสื่อสารกับอาจารย์และ ผู้ป่วยมีความสัมพันธ์กับชั้นปีของนิสิต ($r = .239$ sig. $.004$) นั่นก็อาจเป็นเพราะว่านิสิตชั้นปีที่ 1-3 ยังไม่ได้ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก ทักษะการเรียนรู้ของนิสิตในด้านการสื่อสารกับอาจารย์และ ผู้ป่วยจึงยังไม่มีผลต่อการตกแผนการศึกษาเท่ากับเป็นนิสิตที่ได้ลงทะเบียนเรียนและฝึก

ปฏิบัติงานในคลินิกในชั้นปีที่ 4-6 ที่จะต้องมีทักษะการเรียนรู้ในการสื่อสารทุกระดับทั้งใน ส่วนของอาจารย์ผู้สอนและผู้ป่วย ดังนั้นความสัมพันธ์ด้านทักษะการเรียนรู้ของนิสิตในส่วน ของการสื่อสารกับอาจารย์และผู้ป่วยจึงมีความสัมพันธ์กับชั้นปีที่นิสิตศึกษาอย่างเห็นได้ชัดเจน

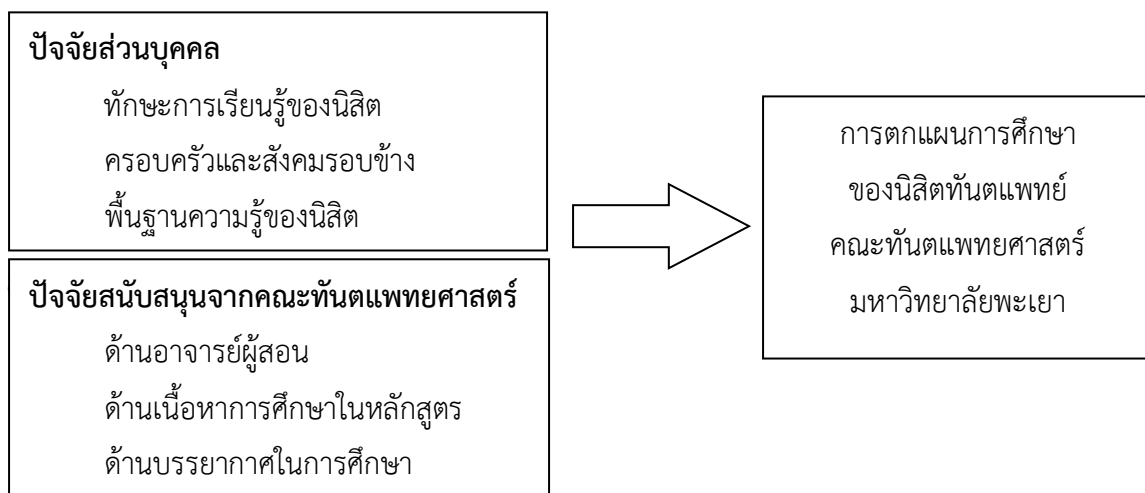
5. ปัจจัยสนับสนุนจากคณะทันตแพทยศาสตร์ ด้านบรรยากาศในการศึกษา สิ่งแวดล้อม ในการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับชั้นปีของนิสิต ($r .231 \text{ sig } .005$) อย่างมีนัยยะสำคัญที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากนิสิตทันตแพทย์ต้องศึกษาในแผนการศึกษาที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ บรรยากาศในการศึกษา รวมถึงสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนของคณะฯ จึงส่งผลโดยตรงกับ นิสิต ปัจจัยปัจจัยส่วนบุคคลทั้งในด้านพื้นฐานความรู้ของนิสิต ทักษะการเรียนรู้ของนิสิตและ ด้านครอบครัวและสังคมรอบข้างของนิสิตมีความสัมพันธ์กับปัจจัยสนับสนุนจากคณะทันต แพทยศาสตร์ในทุกด้านทั้งในด้านเนื้อหาการศึกษาในหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอนและ ด้านบรรยากาศในการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งนั้นก็สะท้อนให้เห็นว่าการสำเร็จ การศึกษาของนิสิตทันตแพทย์และการตกแผนการศึกษาของนิสิตนั้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตเองและปัจจัยสนับสนุนจากคณะ หากนิสิตตระหนักและ เข้าใจว่าการบริหารจัดการกับเวลาของตนเอง การใส่ใจต่อการศึกษา ดังที่กมลวรรณ ดีเลิศ (2551: 15) ได้กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมของบุคคลนั้น คือ บุคคลนั้นจะต้องมีการวางแผนการดำเนินการของตนเองและควบคุมตนเองให้ดำเนินการตามความตั้งใจตามแผน การนั้น ให้บรรลุความสำเร็จผนวกกับปัจจัยสนับสนุนจากคณะทันตแพทยศาสตร์ทั้งในด้านรูปแบบการ สอน วิธีการสอนในเนื้อหาการสอนและมาตรฐานการสอน มาตรฐานการตรวจงานของอาจารย์ ผู้สอน ระบบการจัดสอบและสิ่งแวดล้อมในการศึกษาก็จะทำให้นิสิตสามารถวางแผนการอ่าน หนังสือ การฝึกปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ การนัดหมายผู้ป่วย รวมถึงการวางแผนการบริหาร จัดการการสอบของตนเองได้ ดังที่ทวิศิลป์ สารแสน (2543: 137) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียน ด้านครูผู้สอนกับความพึง พอใจของนักเรียนพบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะส่งผลให้ นักเรียนเกิดความสนใจต่อการเรียนก่อให้เกิดความกระตือรือร้นในการศึกษา โดยเฉพาะในด้าน สภาพแวดล้อมที่จัดให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ตลอดจนครูผู้สอนเองจะต้องมีเทคนิคการสอน ควบคู่กับประสบการณ์การสอน ควบคู่กับการสนับสนุนและส่งเสริมให้นิสิตมีขวัญและกำลังใจ ในการศึกษาเพิ่มเติมจากระบบการศึกษา เพื่อไม่ให้นิสิตเกิดความเครียดจนเกินไป อันจะส่งผล ต่อจิตใจของนิสิต ทำให้หมดภาวะและกระตุ้นในการศึกษาของนิสิต เกิดความท้อแท้ต่อการ

เรียนการสอนอันจะส่งผลโดยตรงต่อการตกแผนการศึกษา ดังนั้นคณะฯจึงควรพิจารณาจัดหาที่พึ่งทางด้านจิตใจให้กับนิสิตโดยการให้คำปรึกษาทั้งด้านการเรียนการสอน และด้านจิตใจอย่างเป็นรูปธรรม อันจะเป็นแรงเสริมให้กับตัวนิสิตและการบริหารจัดการของคณะฯ ในด้านการสนับสนุนได้เป็นอย่างดี

6. การวิเคราะห์เชิงลึกจากการวิจัย พบว่าด้วยบริบทของหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตที่มีเนื้อหาวิชาทั้งด้านรายวิชาบรรยาย รายวิชาปฏิบัติการและรายวิชาคลินิกที่มีความสัมพันธ์ทั้งด้านอาจารย์ผู้สอนและผู้ป่วยส่งผลให้นิสิตมีความกดดันในการศึกษาในระดับสูง ซึ่งพบได้ว่ากระบวนการรับนิสิตตามโครงการการรับเข้าศึกษาไม่มีผลต่อการตกแผนการศึกษาของนิสิตเนื่องจากคณะทันตแพทยศาสตร์ได้กำหนดเกณฑ์การรับนิสิตที่ชัดเจนและใกล้เคียงกันส่งผลให้นิสิตมีศักยภาพเท่าเทียมกันในทุกโครงการที่รับเข้าศึกษา และเมื่อนิสิตได้ทำการศึกษาแล้วพบว่านิสิตในชั้นปีที่ 1-3 มีการตกแผนการศึกษาน้อยกว่านิสิตในชั้นปีที่ 4-6 เนื่องจากแผนการศึกษาในชั้นปีที่ 4-6 กำหนดให้นิสิตต้องทำการรักษาผู้ป่วยจริง ส่งผลให้นิสิตได้รับความกดดันทั้งจากการบริหารเวลาและการสื่อสารกับผู้ป่วยและอาจารย์ผู้สอนมากกว่า ซึ่งนิสิตเองต้องบริหารจัดการเวลาของตนเองให้เกิดความเหมาะสมและสมดุล ร่วมกับการบริหารจัดการของคณะที่จะช่วยสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาให้แก่นิสิตให้มากที่สุดเพื่อลดความกดดันทางการเรียน และสามารถพัฒนาศักยภาพด้านจิตใจให้มั่นคงและต่อยอดให้นิสิตสำเร็จการศึกษาได้ตามแผนการศึกษาที่กำหนด

องค์ความรู้ที่ได้รับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการตกแผนการศึกษาของนิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบไปด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะการเรียนรู้ของนิสิต ครอบครัวและสังคมรอบข้างและพื้นฐานความรู้ของนิสิตและปัจจัยสนับสนุนจากคณะทันตแพทยศาสตร์ ด้านอาจารย์ผู้สอน เนื้อหาการศึกษาในหลักสูตรและบรรยากาศในการศึกษา สรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการศึกษาของนิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 นิสิต
 - 1.1.1 ควรวางแผนและบริหารจัดการเวลาของตนเองให้เหมาะสมตามอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
 - 1.1.2 หาวิธีการหรือแนวทางในการผ่อนคลายความเครียดในการเรียนอย่างถูกต้องเหมาะสม
 - 1.2 อาจารย์ผู้สอน /อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
 - 1.2.1 กำหนดตารางเรียนตารางสอนที่ชัดเจนและควรเน้นจุดสำคัญในเนื้อหาการเรียนการสอน รวมถึงจัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจและสามารถจดจำเนื้อหาได้ง่าย
 - 1.2.2 จัดระบบให้นิสิตได้ทบทวนความรู้ เช่น การอวดวิดีโอย้อนหลังการเรียนการสอน เป็นต้น
 - 1.2.3 หมั่นตรวจสอบและใส่ใจนิสิตทั้งด้านการเรียนและสุขภาพจิตอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม
 - 1.3 คณะทันตแพทยศาสตร์

1.3.1 กำหนดตารางเรียนตารางสอนล่วงหน้าเพื่อให้นิสิตได้วางแผนการบริหารจัดการตนเอง

1.3.2 พิจารณาจัดระบบการศึกษาย้อนหลังให้กับนิสิตได้ทบทวนความรู้ภายหลังจากการศึกษา เช่น การอวดวิดีโอการสอนในคาบเรียน การส่งเสริมการเรียนการสอนด้วยระบบ E-Learning

1.3.3 พัฒนาระบบการดูแลสุขภาพจิตของนิสิต คณาจารย์และบุคลากร เพื่อลดความเครียดจากการทำงาน การเรียน การรักษาผู้ป่วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบ E-Learning เพื่อการทบทวนความรู้ของนิสิต คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

2.2 การพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนแก่นิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ ดีเลิศ (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาใน ระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. ใน *สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กัญยาลักษณ์ บุญชาติ (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการพ้นจากสภาพนิสิตและสมัครเข้าศึกษาใหม่ในสถาบันเดิม ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารสาระคาม*, 7(1), 1-27.

ทวีศิลป์ สารแสน (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียน ด้านครูผู้สอนกับความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา. ใน *ปริญญานิพนธ์ สาขาเทคโนโลยีการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พีระศักดิ์ จั่วตันและคณะ (2565). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2562. ใน *รายงานวิจัยสถาบันศูนย์บริการการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

มะลิวัลย์ สีน้อย (2550) . ปัจจัยที่มีผลต่อการตกออกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. ใน *รายงานการวิจัย สำนักวิทยบริการ*. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

รังสิมา เมฆมงคล (2556) .ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี. ใน *รายงานการวิจัยกองบริการการศึกษา*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วรภรณ์ รักวิจัย (2527). *การศึกษาก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วรางคณา เรียนสุทธิ (2559) . ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ. *วารสารมหาวิทยาลัยทักษิณ*, 18(2), 46-59.

โสภณา สุดสมบูรณ์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(4),372-385.

อัญชลี อรรถจโรจน์และสิริวรรณ หยกวิจิตร (2552) .ความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรีต่อสาเหตุการสำเร็จการศึกษาล่าช้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ . ใน *รายงานการวิจัย กองทะเบียนและประมวลผล* . มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.